

Telegraful

Organ național-bisericesc. Intemeiat în 1858 de
APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul:
Un an 800 Lei. — Șase luni 400 Lei. — Trei luni
200 Lei. — Pentru străinătate un an 2000 Lei. —
Pentru America 4 Dolari
Abonament de sprijin 5000 Lei

Articole și corespondențe
se adresează Redacției Telegrafului Român, Sibiu,
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori neîmbracate se
refuză. — Articole nepublicate nu se înapoază.

Prețul inserțiilor
cm. pătrat 10 Lei pentru odată, dacă se publică
de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiile
se adresează Administrației ziarului Telegraf
Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

VORBIREA

rostită de I. P. Sf. Sa Mitropolitul nostru NICOLAE,
cu ocazia inaugurării „Casei copilului” în ziua de
6 Februarie 1944 în Sibiu

Prin rugăciunile ce am înălțat
acum, am sfințit și am închinat Dom-
nului și Mântuitorului nostru Iisus
Hristos această casă deosebită și pri-
mească și să adăpostească o parte
din copiii neamului.

Înălțimea și frumusețea morală
a credinței noastre creștinești se ar-
ată și din prețuirea deosebită pe care
o acordă copiilor. Pe copii i-a chemat
Mântuitorul la Sine și i-a binecu-
cuvântat și prin ei a arătat El acel
buchet minunat de virtuți necesare
celor cari vreau să intre în împără-
ția cerurilor. „Cine nu va primi îm-
părăția lui Dumnezeu va un prunc,
nu va intra în ea” (Marcu 10, 15).

Lucru mare este curățenia su-
fletească a copilului, care trebuie pri-
vită ca un sanctuar și nimeni nu
are dreptul să se atingă de el, nici
să-l vatămă cumva. De s'ar găsi
cineva care să facă aceasta, mai
ușor i-ar fi lui dacă și-ar atârna
de grumazi o piatră de moară și s'ar
arunca în mare.

Mântuitorul a mers cu sufletul
așa de aproape de copii, încât s'a
identificat cu ei, zicând: „Ori cine
va primi pe unul dintr'acești prunci
întru numele meu, pe mine mă pri-
mește” (Marcu 9, 37).

Când aud astăzi la urechea su-
fletului aceste cuvinte, mi se pare că
Mântuitorul însuși umblă prin țară
pe la noi în chipul copiilor rămași
orfan din crâncenul războiu și în al
atâtor alți fii ai neamului nostru
avizați tot mai stăruitor la ocrotirea
și la căldura inimii noastre.

Instituția inaugurată astăzi a
izvorit din acest simțământ adânc al
sufletului românesc, de a ocroti pe
copiii cari au lipsă de ocrotire și de
a-i îngriji pe aceia dintre ei, cari
înainte de vreme rămân văduviți
de dragostea părintească.

Societatea „Principele Mircea”
și dl ministru Petre Tomescu mer-
rită laudă deosebită pentru că au avut
grija să dea casa aceasta, cât mai
în grabă, menirii ei. Asemenea fapte,
în această vreme, intră în cadrul po-
liticele sociale, care formează un ca-
pitul deosebit de important în preoc-
pările de conducere ale tuturor sta-
telor. Dar în mijlocul poporului no-
stru profund creștin, acest program
de politică socială și filantropică este
atât de larg, cât poate fi cuprins în
iubirea de aproapele, iubire care este
fără de hotar. Oricât ne-am stră-
dui și am realiza în această direcție,
simțim că tot nu am atins granițele
acestei iubiri care dorește cu tot
dinadinsul să aline marea mulțime a
suferințelor și lipsurilor de azi.

Fericiți însă toți cari își inter-
pretează datoria față de Dumnezeu

și de neam alinând cât mai multe
din suferințele zilelor noastre.

Biserica binecuvintează cu darul
ei toate inițiativele și faptele care se
înșiruesc în aceste larg program al
iubirii de aproapele.

Sunt deosebit de fericit că am
putut sfinți astăzi această casă. Bi-
serica va ocroti și ea ceace ați ini-

O Pastorală christologică

Foia noastră a avut plăcerea să
publice o serie de scrisori ale Păr.
Teofil, cari înfățișau într-o formă vi-
oae și concretă o seamă de îndato-
riri pastorale ale preoților. Iar mai în
urmă P. C. Sa a adresat, în vederea
închegării unei «Pastorale românești»
mai multe întrebări Cucernicilor preoți
în legătură cu duhul general al păs-
toririi lor.

Nu intenționăm să răspundem la
acele întrebări în forma precisă în
cari au fost alcătuite. Lăsăm această
cinste Cucernicilor preoți cari fac pa-
storale efectivă în parohii. Ceace
vrem să înseilăm aci sunt doar câ-
teva gânduri cari ne-au fost prilejuite,
în urma interesului continuu ce-l pur-
tăm acestei laturi principale a activi-
tății preoțești, de meditația asupra ei
și de convorbirile pe cari le-am avut
cu persoane mai competente.

Un prim gând pe care voiesc
să-l însemnez privește ceace s'ar
putea numi cu un termen mai savant:
Principiul Pastoraliei. Deși am propus
câțiva ani acest studiu la Academia
teologică «Andreiană», nu-mi aduc
aminte să fi văzut în vre-un manual
punându-se în introducere această
problemă.

Principiul Pastoraliei ar fi izvorul
din care trebuie să derive toate
regulele de comportare pastorală ale
preotului, forța spirituală, imaginea și
gândul launtric care are să-l călău-
zească, dând avânt și formă silin-
țelor sale.

Când mi-a încolțit gândul ace-
stui articol, socoteam că acest prin-
cipiu este iubirea, însă mai pe urmă
mi-am dat seama, că el nu poate fi de-
cât Iisus Hristos și atunci în loc să
întitulez articolul în mod general
«Principiul Pastoraliei», am simțit că
trebuie să precizez dela început că
Pastorală, având să pomească din
Hristos, să țintească spre El și să fie
stăpânită de El, trebuie să primească
drept atribut principal termenul de
christologică.

De fapt iubirea ar fi un prin-
cipiu insuficient pentru Pastorală. Ar fi
o iubire neprecizată, pe care o poate
avea și membrul unei alte religii sau
concepții de viață. Nu s'ar indica

fiat și ați realizat, ca să contribuie
astfel la sălășluirea bucuriei între
cei mici.

Sunt tot atât de fericit să salut
în mijlocul nostru pe dl Ministru al
Sănătății și pe colaboratorii Domniei
Sale. Le mulțumesc că au onorat cu
prezența D-Lor această festivitate,
dar și pentru că au acordat tot spri-
jinul la înființarea acestei instituții.

Rog pe bunul Dumnezeu să-i
binecuvinteze și să-i ocrotească pe
toți cei cari vor intra și vor ieși de
 aici. Il rog să binecuvinteze și să
ocrotească casa aceasta, acum și în
toate zilele.

(După notele pâr. D. Călugăr)

preotului dela început și în tot timpul
activității sale, că nu o iubire oare-
care este mobilul lui, ci Hristos, în-
corporarea concretă a iubirii divine
care merge până la jertfă. Când spu-
nem că Hristos este Principiul Pasto-
raliei, n'am înlăturat iubirea, ci am
cuprins-o, n'am spus mai puțin, ci
mai mult, căci nu mai poate rămânea
echivocul că e vorba de o iubire pe
care se silește preotul să o stoarcă
din sine, ci în fiecare clipă înaintea lui
și în el stă Hristos, dându-i iube-
rea iubirii Sale, a iubirii dumnezeiești.
Și peste tot o iubire cu chip concret —
și cu ce chip suprem! — are altă forță
decât o iubire ce plutește abstract
înaintea minții.

Desigur că așezând pe Hristos
ca Principiu al Pastoraliei nu însem-
nează să se vorbească despre El
doar într'un capitol din Introducere.
În fiecare capitol al studiului pasto-
ral și în fiecare acțiune a păstorului
trebuie să fie prezent Hristos ca mo-
del, ca îndemnător, ca dătător de pu-
tere, ca apărător al dragostei de
păstor. În chipul acesta preotul nu
numai că are un ajutor în acțiunile
îndreptate spre păstoriți, ci și o pu-
tere care îl formează zi de zi după
chipul lui Hristos.

S'ar putea spune multe în acea-
stă privință, dar las specialiștilor să
toarcă mai departe toate consecințele
ce decurg de aci.

De pildă s'ar putea urmări ideea
unei Pastorale christologice și în di-
recția unei obișnuiri a preotului de-a
vedea în fața fiecărui credincios, cât
de smerit, chipul lui Hristos, după
cuvântul Domnului: «Ori ce ați făcut
unuia din acești frați mai mici ai mei,
mie ați făcut». În acest sens ar pu-
tea fi luate și valorificate multe gân-
duri prețioase din «Teologia Pasto-
rală» a fostului mitropolit Antonie
Hrapovițchi al Chieului, care păcat
că nu e tradusă în românește. Hris-
tos este în fiecare credincios, ca in-
timul lui profund. Trebuie numai să-l
descoperim spre zidirea noastră și a
semenului în care îl descoperim și
spre bucuria Sa. Hristos e în temniță
în fiecare, fiământ de dragostea no-
astră în fiecare. Cu atât mai fiământ
de această dragoste cu cât seme-

nul nostru e și fizic mai lipsit de
pânea care îl nutrește. Și-l desgropăm
pe Hristos pentru acel semen și pen-
tru noi și pentru comuniunea frățescă
dintre noi și acela, deodată prin cu-
vântul credinței și prin fapta de ajutor.

O altă sugestie pe care ați vrea
să o dau și care mi s'a înfiripat din
convorbirile cu un Părinte la care țin
mult, privește propriu zis studiul Pastro-
raliei în școală. E vorba de necesi-
tatea ca acest studiu, pe lângă înd-
rumările teoretice pe cari le dă, să-și
asocieze și o latură de aplicație, de-
venind cu adevărat Teologie practică,
așa cum se întitulează.

Dacă omiletica și catihetica,
în temeiul faptului că fac parte din
Teologia practică, se fac și prin pre-
dici la un amvon și prin lecții la o
școală, și chiar ar fi caraghios să se
mărginească numai la îndrumări teo-
retice, credem că și la Teologia
Pastorală ar trebui să se creeze obișnu-
ința de a seface aplicații practice. Aci e
vorba mai ales de iubirea de oameni și
de mila față de ei. Dar acestea nu se
pot învăța decât prin deprindere. Un
părinte care ar tot vorbi copilului său
despre milostenie, dar nu l-ar pune
din când în când să săvârșească vreun
act de milostenie, nu ar reuși să-l în-
vețe cu adevărat pe copil destoinicia
în această virtute.

Prin această apropiere de oameni
a viitorului preot încă din timpul stu-
diilor, s-ar obișnui de tânăr să nu facă
pastorală din birou, ci pe teren, in-
trând în familii. Iar vremea noastră
strigă după această intrare a preotului
în familii, după amestecarea lui, în
sens bun, între oameni, între munci-
tori și între săraci.

E marea reformă pe care o im-
pune această răscruce de vremi sluj-
bei preoțești și teologice.

E momentul să nu ne mai mul-
țumim cu acel «despre» al teoriei, care
paralizează mișcarea, ci să ridicăm la
locul de cinste pe «în». A face chiar
dintr'o misiune practică o temă «des-
pre» misiune, înseamnă a face din
înnot, o temă «despre» rămâne. Înseamnă
a evita înnoțitul și a rămănoa cu ex-
punerea frumoasă a regulilor înnotului.

D. STĂNILOAE

Sfințirea troiței Someșenilor la București

„Uniunea Someșenilor” a ridicat în
capitală, în piața Națiunii, o frumoasă troi-
ță, care, în prezența unui număr important
de ardeleni, a fost sfințită Duminecă în 30
ian. a. c. Serviciul solemn al sfințirii a
fost săvârșit de P. S. Sa episcopul Dr.
Nicolae Popoviciu al Orăzii, înconjurat de
un sobor de preoți.

După terminarea sfinteii slujbe a luat
cuvântul P. S. episcopul Nicolae în numele
Mitropoliei ardeleni, spunând:

Noi am iubit și iubim liniștea și
pacea. Nu pacea cu orce preț, ci pacea
dreaptă. Nu este pace fără dreptate. Nu
este dreptate fără libertate. Pentru a-
ceastă libertate și independență luptă în-
treg neamul românesc.

Au mai cuvântat: Episcopul gr.-cat.
Aftenie, Dr. A Mărgineanu, președinte al
Uniunii Someșenilor, Dr. Nacu președintele
Asociației explușaiților din Ardealul de Nord
ș. a., făcând legământ cu toți de a continua
lupta până la realizarea tuturor aspirațiilor
neamului românesc.

„Mântuitorul însuși umblă prin țară pe la noi“...

— Sau o festivitate la Sibiu —

Asa-i, într'adevăr!... Realitatea, intuitivă prin cuvintele I. P. S. Mitropolit Nicolae, cuvinte așezate îndată mai sus, se infiripează cu o putere tot mai stăruitoare și mai vădită, cu flecare zi se profilează în chip de samarinean milos și bun, colindă prin sate și cătune, poposește prin orașe, târguri și ținuturi, încălzeste dragostea zvăcnitoare de sănătate a neamului nostru „profund creștin” și se concretizează în alte și alte instituții menite să-l ocrotească pe cei mici și dragi, pe cei cari zugrăvesc un „minunat buchet de virtuți necesare celor cari vreau să intre în împărăția cerurilor”. Ici, ia trup un leagăn de zi pentru copil plâpânzi și firavil ca mugurul primăvăratec; colo, se face viș dragostea Mareșalului și se arată într'un colegiu așezat spre înzdrăvenirea și educarea urmașilor sârmani ai legendarilor noștri eroi pieriți în vâlătăia aprinsă pe ntinsul stepelor fără hotar; dincolo, Consiliul de Patronaj ridică dispensarii, împarte daruri din sacul plin de miracol și de leac al gârbovitului Moș-Crăciun; mai departe, se închiagă tovarășii spre alinarea suferințelor celor mulți și dragi al noștri; în multe locuri, inimi bogate în dor de dăruire caldă, multe familii de creștini ai faptei iau copii sârmani spre creștere; la Sibiu, se face mărturie, pentru vremi ce vor să vie și pentru a viitorimii ocrotire, „Casa pentru ocrotirea copiilor”.

Ce să zicem? Nu umblă, oare, Domnul prin țară pe la noi!?... Da, da... Umblă în chipurile mai sus arătate și mai ales în chipul copiilor rămași orfani din crâncenul războiu...

Iată, pe linia aceasta a proverbialei bunătăți de suflet românesc și creștinesc s'a înfăptuit și instituția dela Sibiu, inaugurată la 6 Februarie 1944.

Era ea mai demult în planul de realizări al Societății „Principele Mircea” filiala Sibiu. Și s'ar fi chiar realizat a-vea, încă mai din bună vreme, dacă timpul nu și-ar fi încrunțat privirea și nu ar fi suflat viforită pustiitoare de vieți și așezări.

Coincidență grăitoare!... Ridicarea instituției a pornit la drum aproape în același timp cu pornirea luplei pentru hotare vechi, pentru cruce și credință. Hrănindu-și temelii dintr'o sumă de bani mai mult decât modestă, în raport cu ceea ce stă astăzi înălțat în urbea noastră ocrotitoare de așezăminte fără nu-

măr, instituția aceasta a pășit totuși cu putere, s'a înălțat și s'a realizat, stând acum sub semnul faptelor pilduitoare pentru noi toți. Comitetul, în frunte cu Doamna Lucia col. Savu, a stors ban cu ban și mulți picuri de bunăvoință și de dar sărac și mai bogat, de unde numai se putea, a lucrat așa ca și când numai prin stăruință ai storce apă și din piatră, a asociat și darul mai hotărâtor al autorităților centrale și a săltat lucrarea într'u împlinire.

Strădanile despre care facem pomene, înafară de răsplata mulțumirii în conștiință ce au adus, desigur, inițiatorilor, și-au cucerit răsplătire și prin inaugurarea festivă din 6 Februarie 1944. La aceasta au luat parte, printre cei mulți și de tot aleși cinstitori, și următorii: I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, dl. Ministru al Sănătății Prof. Dr. P. Tomescu, dl. prefect general C. Negoescu, dl. rector Prof. Dr. I. Hațeganu, precum și tot ceea ce are Sibiu mai distins.

La sfeștanie a slujit însuși I. P. S. Mitropolit Nicolae asistat de P. C. prot. stavrofor E. Cioran și P. C. prot. I. Grovu, consilierii mitropolitani și de P. C. Arhidiacon I. Circov.

Tot I. P. S. Mitropolit Nicolae a inaugurat și seria cuvântărilor ocazionale, talmăcind rostul instituției și arătând cât de creștinesc este simțământul de iubire pentru curățenia și neprihănirea sufletească a copiilor. (Vorbirea I. P. S. Sale o publicăm în fruntea foii).

După aceea, doamna L. Savu, președinta Societății „Principele Mircea” — filiala Sibiu, a arătat sărguințele depuse într'u realizarea instituției, a citat nominal pe toți „dătorii de bună voie” și a exprimat mulțumiri tuturor celor cari au onorat restituirea cu prezența lor.

Dl. Dr. Gh. Popovici, prof. univ., a subliniat însemnătatea instituțiilor de puericultură și a subliniat un adevăr limpede ca tăietura în cristal: „De două mii de ani trăiește neamul nostru pe aceste plaiuri. Prin grija noastră către cei mai mici, suntem siguri că va dăinui încă cel puțin alți două mii de ani.

Dl. Prof. P. Tomescu, ministrul Sănătății și al Ocrotirilor Sociale, a adus cuvânt de laudă pentru cei cari au obosit într'u realizarea instituției și a subliniat trebuința generalizării ei pe întreg cuprinsul țării.

După acestea, aleasa asistență a vizitat „Casa pentru ocrotirea copiilor”

pusese candidatura. Fiind invitat înainte de ziua alegerii în audiență de către Mitropolitul Meșianu, acesta i-a mărturisit fără înconjur, că are obligațiuni față de alt candidat, — care obținând un plus de două voturi a fost declarat ales.

În realitate ceice susținuseră candidatura d-lui Lupaș, în frunte cu Partenie Cosma și Nicolae Ivan, erau mai numeroși, dar ca să poată reuși candidatul Mitropolitului, s'au întocmit lucrurile astfel, încât trei inși din această grupare au întârziat dela vot, doi preumblându-se „pe sub arini”, iar al 3-lea pretextând că ar fi fost bolnav.

Pastorația în legătură cu slujbele din molitvelnic

Sfintele Taine și ierurgile ca mijloc de pastorație

Lucrarea la care ne mână această poruncă este libera colaborare a omului prin sfintele Taine afiliat lui Dumnezeu, cu grația dumnezească. În lumina acestei porunci, noi preoții poporului românesc suntem datori, prin păstoriarea noastră, să ridicăm viața poporului nostru spre atingerea idealului moral creștin și deplin stăpânitor pe

și „Dispensarul Principele Mircea”, rămânând pe drept impresionată de realitățile unei hărnicii de albine, de curățenia asemănătoare apei de izvor și de tot duhul întremător în care vor fi adăpostiți mulți, mulți copilași de-ai trupului nostru neam.

Cu adevărat, la Sibiu, viitorimea neamului nostru are un leagăn de care putem lega nădejdi frumoase.

D. Călugăr

Douăzeci de ani de Diaconie.

2 Februarie 1924—2 Februarie 1944, cuprinde ca într'o ramă douăzeci de ani de zbuțum și slujire diaconescă la altarul Bisericii și al Neamului. Douăzeci de ani închinăți Domnului, douăzeci de ani scăldați în armonia cântărilor divine, sub cupole de Catedrale episcopale, în concerte și slujbe de preamărire a dreptcredinței și a neamului. E vorba de Ierodiaconul Anatolie Scurtu, profesor al Școlii de cântăreți din Sibiu și diacon al Catedralei mitropolitane. Pecetea caracteristică a slujirii, a vieții lui este: munca, E o fire care nu-și găsește astămpăr: îi place să fie mereu preocupat, să clădească pretutindeni, să lungege coruri, să dea concerte, să cânte mereu. Nu se dă în lături dela osteneală, numai să aibă satisfacția că și-a împlinit slujba deplin (Diacon însemnează slujitor). Când îl cunoști tot sbucumul acesta, îți vine să zici: iată un slujitor care nu și-a îngropat talantul în pământ, ci-l face lucrător, îl fructifică cu timp și fără timp. Fiecare are un talant mai mare sau mai mic dela Dumnezeu; faptul că-l are, nu e nici un merit: meritul lui începe numai din momentul în care-l face lucrător. Și în privința aceasta Ierodiaconul A. Scurtu, în cei 20 de ani, a dat dovadă că este conștient de răspunderea celui ce e dăruit dela Dumnezeu cu talantul cântării. Diacon, cu o voce puternică și plăcută, nu s'a mărginit numai la slujire, sau ca să învețe pe cântăreți, ci pretutindeni (Ismail, Cernăuți, Cluj, Alba-Iulia, Sibiu) a format coruri, spre a da răspunsurile la Sf. Liturgie și a da concerte de colinzi și alte cântece românești. Numai dela refugiu, decând e în Sibiu, a organizat 4—5 coruri și mai multe concerte, veniturile fiind destinate fie Bisericii, fie altor scopuri filantropice.

Aniversarea acelor 20 de ani de diaconat și-a prăznuit-o tot printr'un „Festival artistic”, la care și-au dat concursul corurile Școlii de subofițeri de Cavalerie, corul mixt al Arsenalului Armatei și corul Școlii tehnice militare „Auto”, instruite și dirijate toate de Ierodiaconul A. Scurtu. Festivalul a avut loc sub înaltul patronaj al Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae Bălan al Ardealului. Venitul net de 63.796 (aproape șase-

Sfințirea cabinetului dentar din Avrig

Duminecă, 6 Febr. a.c. a avut loc la Avrig, solemnitatea sfințirii și inaugurării cabinetului dentar, întemeiat de Cooperativa „Sănătatea Neamului” în acea comună frunțoasă.

Slujba sfințirii a fost săvârșită de I. P. Sf. Mitropolit Nicolae la orele 4 d. a. Cu această ocazie au însoțit pe I. P. Sf. Mitropolit Nicolae la Avrig, dl. ministru al Sănătății Dr. Petre Tomescu, dl. rector Dr. Iuliu Hațeganu, dăii prof. univ. Dr. I. Goia, Dr. Gh. Popoviciu, Dr. Iacobovici, Dr. I. Stoichiță, Păr. rector Dr. D. Stăniloae, dl. prefect al jud. Sibiu gen. C. Negoescu etc.

După slujba de sfințire a apei celei mici săvârșită în fața școlii din Avrig, I. P. Sf. Mitropolit a ținut poporului adunat în număr mare, o frumoasă cuvântare de întărire a nădejzii lor în ziva de mâine. Dl. ministru Dr. Petre Tomescu a rostit de asemenea un scurt cuvânt mulțumind pentru sentimentele de atașament față de guvern talmăcite în numele poporului de I. P. Sf. Mitropolit.

De aci asistența a trecut la cabinetul dentar unde, după sfințirea lui cu apă sfințită, dl. I. Ciolan, președintele activ al Cooperativei „Sănătatea Neamului” a dat explicații dlui ministru despre funcționarea acestei instituții.

După ce înalții oaspeți s'au închinat la mormântul lui Gh. Lazăr și au vizitat vechea biserică a comunei, s'au înapoiat la Sibiu.

zece și patru de mii) lei a fost vărsat la Fondul orfanilor de război dela Arhiepiscopia noastră. E un gest care grăiește dela sine prin frumusețea lui morală. O mai simbolică și mai frumoasă prăznuire a celor 20 de ani de Diaconie, nu și-o poate visa nimeni.

Înalt Prea Sfințitul Mitropolit al Ardealului, apucându-munca și rezultatele ei în folosul Bisericii, i-a împărțit înalta binecuvântare de a purta brău roșu.

Noi îi dorim ca roada secerișului bogat de până acum să fie sămânță pentru holdele viitorului! Și suntem siguri că dorința nu va rămânea neîmplinită: Ierodiaconul Anatolie Scurtu nu se simte bine decât atunci, când are unde alerga, unde osteni.

N.

Tăcerea ta ucide în fiecare clipă câte un svon, adică o născocire a dușmanului.

Nu lăsa otrava svonului dușman să-ți pătrundă în casă!

FOIȘOARA

De pe vremea Sinoadelor noastre eparhiale

Primim spre publicare următoarele stihuri semnate înainte cu 29 de ani de Ermil Borcea [cunoscut sub pseudonimul „Haralamb Călămar”] și însoțite de nota explicativă de mai jos:

Lui Ioan Lupaș.

Că ai căzut în luptă dreaptă,
Nu te supere de loc;
Câți nu cad în aste vremuri
Nu 'n sinoade ci în foc...
Dintre cei mai buni ai noștri
Și nădejdi ni-au îngropat...
Pe când tu din căzătură
Și mai sus te-ai ridicat.

Haralamb Călămar

Sibiu, 3/16 Aprilie 1915.

Notă explicativă:

La 3/16 Aprilie 1915 în Ședința Sinodului Arhiepiscopului din Sibiu, fiind vorba să se aleagă un asesor consistorial în locul devenit vacant prin decedarea lui Galacteon Șagău, amicii d-lui I. Lupaș au stăruit pentru alegerea dânsului, cu toate că personal nu-și

moravurile naționale. Noi, mai mult decât școala, suntem îndreptarul de cultură al poporului nostru. Apa vie a credinței e la noi. Biserica creștină naște prin Taine pe fiii românismului. Ea primează în educație. Noi preoții suntem datori și răspunzători poruncii de mântuire, idealului de cultură și vremelnicei mulțumiri pământești a Neamului nostru, Accentuez dela început aceste mari îndatoriri, ca să justifice concluziile.

Sfintele Taine sunt mijloacele prin care din înălțimea cerului se coboară în viața oamenilor darurile sfințitoare, sunt pridvoare unice care conduc în împărăția lui Dumnezeu, pe toți acela care cu credință, cu deplină cucernicie și cu nădejde trăiesc o viață nedespărțită de aceste mijloace harice creștinești. Dealfel întreg cultul creștinesc, Liturgia, Tainele, ierurgile etc., constituie un adevărat tezaur de frumusețe și e o artă desăvârșită, care utilizat cum trebuie, influențează profund asupra sufletului omenesc și înmoaie și pe cele mai împietrite inimi.

O veche legendă spune că Rușii care căutau adevărata credință și care asistau la o slujbă în biserică Sf. Sofia din Constantinopol, și-au declarat că nu mai știau unde se aflau, pe pământ sau în ceruri, și impresionați peste măsură

de această slujbă, au spus că numai în Biserica ortodoxă se găsește adevărata credință. Urmarea a fost că întreg poporul rusesc s'a încreștinat primind legea ortodoxă. La fel ne arată istoria convertirilor religioase, că adeseori motivul convertirii a fost, la cele mai multe persoane, de ordin sentimental. În special celebrarea sf. Liturghii sau a unei alte părți a cultului divin ortodox, cum e de pildă slujba înmormântării, cu cântările ei de o duioșie până la lacrimi, sau rugăciunile dela Taina sf. Maslu, cununie, etc. au fost adeseori singurele motive, care au determinat întoarcerea omului înstrăinat și intrarea lui din nou în sânul Bisericii lui Iisus Hristos. Frumusețea cultului, dar mai ales misticismul acestuia, influențează profund toate clasele sociale. Chiar în rândul intelectualilor sunt astăzi de aceea care nu vor să mai știe prea mult de logică și dialectică ajungând cu acestea la un fel de saturație, care își dau seama că știința și rațiunea nu le-au dat nici credință, nici morală, nici religiozitate și simt că sufletul lor lipsit de aceste bunuri este nefericit și sbucimă cumplit. Când aceste suflete ajung să pătrundă și să guste din frumusețea și din misticismul cultului ortodox, ele se aprind deodată de un foc sfânt, iar

Comemorarea dela „Institutul de Istorie Națională” din Sibiu și sărbătorirea Păr. Ioan Lupaș la liceul „Gh. Lazăr”

Duminecă în 6 Februarie a. c. a comemorat „Institutul de Istorie Națională” din Sibiu prin un parastas și prin o ședință festivă, pe ctitorul său Regele Ferdinand I și pe donatorii săi: Patriarhul Dr. Miron Cristea, publicistul Dr. Valer Braniște și economistul Vintilă Brătianu.

Parastasul s'a slujit în catedrala mitropolitană în prezența membrilor Institutului, de P. S. Sa Dr. Vasile Stan, episcopul Maramureșului, înconjurat de un sobor de preoți.

Ședința festivă s'a ținut la sediul Institutului, cu participarea unui public select din oraș și din tot cuprinsul Ardealului, fiind deschisă de directorul Institutului, Părintele Dr. Ioan Lupaș, care în discursul său omagial, (Se va publica într'un număr viitor), asupra regelui desrobitor Ferdinand I, a mărturisit că acest Institut este „o ctitorie științifică regală”, născută din „sentimente de pietate creștină și de prevedere patriotică”, este un „templu pentru religia trecutului românesc”, gata să răspundă „permanentelor postulate de afirmare a spiritului autohton românesc în necontentită luptă de concurență științifică în domeniul istoriografiei moderne”.

Prin întemeierea acestui institut de Istorie Națională, cu donațiunea de 400,000 Lei, care se cifrează azi la 1 milion Lei, Regele Ferdinand I poate fi numit pe drept „suveranul istoric”.

Dr. Ioachim Crăciun, conferențiar universitar, a evocat în cuvinte alese figura Patriarhului Dr. Miron Cristea, și momente luminoase din viața sa. Intre ele importantul act din 21 Octombrie 1930 prin care a întemeiat „Fondul Patriarhul Miron”, pentru promovarea cercetărilor și studiilor de Istorie Națională și Bisericească, spunând în hrîsovul de dante următoarele:

„Văzând impunătoarele rezultate științifice, pe cari le-a produs în primul deceniu munca spornică și pricepută a directorului acestui Institut și a bunilor colaboratori, hotărîndu-ne cu prilejul sărbătorilor jubiliare de zece ani, de-a sprijini această muncă, donăm irevocabil și pentru todeauna Universității din Cluj, pentru Institutul de Istorie Națională de pe lângă Facultatea de Litere și Filosofie, suma de 100,000 Lei, pe care am dori să o mai completăm și care să constituie un Fond inalienabil purtând pentru todeauna numirea: „Fondul „Dr. Miron Cristea”.

Dr. prof. univ. Dr. Ioan Moga a înfățișat în chip plastic personalitatea profesorului și publicistului Dr. Vasile Braniște și a economistului Vintilă Brătianu. D-Sa a spus că nici cele 23 procese de presă în-

scenate de parchetul unguresc și nici temnița Vajului n'au fost în stare a-i stinge elanul lui Braniște pentru dobândirea dreptății românești, care a și venit în 1918, când el a avut norocul să fie înfățișat ministru al Instrucției și al Cultelor în guvernul provizoriu al Transilvaniei, în care calitate a semnat actele pentru întemeierea Universității din Cluj. Dorind a așeza pe temelii cât mai solide cercetările privitoare la trecutul românesc din Transilvania, în 1920 a oferit ca dar Institutului, o colecție de 39 ziare diferite, cuprinzând presa românească periodică dintre anii 1842—1920, în 170 de tomuri.

Vintilă Brătianu, omul de un intransigent naționalism creator, și de o disciplină și morală severă, a donat Institutului din biblioteca sa particulară una din cele mai prețioase și rare colecții de izvoare istorice: „Corpus Scriptorum Historiae Byzantinae”, ed. Bonn, 1828—1832 în 43 vol.

După ședința festivă dela Institut a urmat sărbătorirea Părintelui Dr. Ioan Lupaș cu prilejul trecerii P. C. Sale peste vârsta de 60 de ani, în sala de festivități a liceului Gh. Lazăr din Sibiu. Această sinceră și călduroasă omagiere este tributul recunoștinții foștilor elevi ai marelui profesor.

În cuvântul de deschidere a sărbătoririi directorul liceului, dl M. Nanu, constată din registrele oficiale că sărbătoritul a fost elevul acestei școli între anii 1892—1899, fiind înfățișat premiant în toate clasele.

În clasa VIII a fost nevoit să părăsească această școală pentru intransigența sa ținută românească.

Dr. Dimitrie Brăharu, inspector secundar, prezentând trei perioade distincte din viața sărbătoritului, emite dorința de a vedea cât mai curând tipărirea operelor complete a celui mai mare istoric ardelean, iar până atunci sufletul distinsului profesor se va transmite generațiilor viitoare prin sufletul foștilor săi elevi.

Dr. Nicolae Scurtu, inspector secundar amintește marea Liturghie pe care a slujit-o protopopul Săliștei, Dr. Ioan Lupaș, la Sf. Maria cea Mare din 1916, când au intrat trupele române biruitoare, în Ardealul pătimirii, și-i urează s'o mai slujească odată, cât mai curând la vatra de baștină a Institutului și a Universității noastre ardelenice.

P. C. Sa Păr. Dr. D. Stăniloae, rectorul Academiei Teologice, a adus binecuvântarea I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae și omagiile Academiei Șaguniene, al cărei ilustru profesor a fost.

Tuturor vorbitorilor le-a răspuns săr-

bătoritul, mulțumindu-le și evocând o seamă de momente pilduitoare din viața sa de elev și de profesor și făcând legământ că și pe viitor va urma tot calea pe care a umblat fără șovăire până acum, spre binele și înălțarea Neamului.

Prăznuirea unui centenar la Petroșani

Implinindu-se la 24 Decembrie 1943, o sută de ani dela nașterea aceluia care a fost primul preot-paroh ortodox al parohiei Petroșani, și tot la 24 Dec. 27 ani dela adormirea lui, păr. prot. onorific *Avram Stanca*, — credincioșii ortodocși din Petroșani, l-au comemorat cu toată cuviința. Prăznuirea s'a ținut în biserica ortodoxă din Petroșani, în 26 Dec. a. tr. Cu acest prilej s'a slujit parastas, pentru sufletul răposatului preot, de către: părintele protopop Ion Duma, părintele Gheorghe Rain din Bouțari—Hunedoara, părintele Traian Moșic—Petroșani, păr. Ion Negriță din Buzău și diaconul prof. Ion Dancu din Petroșani. În fața unei număratoase asistențe și a familiei, păr. diacon *Nicolae Mladin*, profesor la Academia Teologică din Sibiu, a ținut o emoționantă cuvântare, arătând meritele aceluia ce a fost părintele ortodoxiei din Valea-Jiului. Oratorul a spus:

„A vorbi despre viața și faptele părintelui *Avram Stanca* este tot una cu a prezenta rezumatul sbuciumului de biruință a vieții autentice românești pe aceste meleaguri, nu numai în Petroșani, ci pe toată Valea-Jiului. A vorbi despre preotul *Avram Stanca* este a zugrăvi pe pânza vremii sale chipul de lumină al vechiului Părinte dreptcredincios și fără prihană al Bisericii străbune. De aceea mărturisesc dintru început că puținele și nemeșteșugitele mele cuvinte nu pot fi decât o schiță a vieții care a fost flacăra și jar, un ecou îndepărtat și palid al unui suflet care a fost suvoi de faptă și credință. Ce ar putea adăuga cuvintele la roada unei vieți întregi, care găsuște și azi cu atâta evidență? Tot ceea ce este realizare ortodoxă în Valea-Jiului, poartă pecetea strădaniei lui, mărturisire a vredniciei lui. Cuvintele n'au altă pretenție decât să tălmăcească graiul faptelor. Nu cuvântul, ci faptele sunt cele ce împletesc nevestejită cunună de laudă pe fruntea omului. Și părintele *Avram Stanca* a fost un astfel de om. Părintele *A. Stanca* e descendent dintr'o veche familie preoțească din Sebeș-Alba, ucenic al marelui Arhiereu Andrei Șaguna, colaborator al lui *Avram Iancu*, naționalist prin simțire, preot prin chemare și dascăl prin vocație. Venind în Valea-Jiului, în anul 1875, preotul *A. Stanca* a dat viață bisericii, școlii românești și însuși românismului din aceste părți.

În opera sa de redeșteptare religioasă și națională, preotul *A. Stanca* își sporea puterile sufletesti prin necontentitul contact cu Vechea Românie, cu Gorjul, de care era despărțit doar de munți. Dacă un Șaguna sau un Gheorghe Lazăr au fost adevărații apostoli redeșteptători ai românismului, păr. *A. Stanca* în Valea-Jiului a fost un asemenea apostol al cerului trimis pe aceste meleaguri.

Nu este ramură de activitate omească posibilă de realizat, în care preotul *Stanca* să nu fi lucrat. Astăzi toate mărturisesc despre vrednicia lui, toate poartă pecetea apostolului lui, el este Părintele, este „Crăciunul Văli-Jiului”, fiindcă el ne-a născut”, încheie păr. prof. *Nicolae Mladin*.

La acest pios praznic al ortodoxiei jlene au luat parte întreaga familie a răposatului, precum și fiii săi: Păr. protopop stavrofor *Dr. Sebastian Stanca-Sibiu*, *Dr. Dominic Stanca-Orăștie*, și prof. univ. *Dr. Constantin Stanca-București*, păr. prof. *I. Duma*, ginere, dnele *Elisabeta Rațiu*, *Elena Duma*, fiice ș. a.

Pr. T. Moșic

Apelul

Despărțământului central al Astei
către Români din municipiul și
județul Sibiu

Români,

În împrejurările grele prin care trece neamul nostru nevoia de solidaritate între frații de același sânge, fără deosebire de starea socială sau materială, este o poruncă izvorâtă din simțul de răspundere al fiecăruia din noi pentru soarta țării și deci pentru viitorul neamului românesc.

Unirea strănsă, neclintită a tuturor Românilor, în jurul Tronului, a Bisericii, a Conducătorului Statului, a Școlii și a Armatei noastre, constituie unica forță nebiruită a voinței naționale, cu ajutorul căreia vom putea înfrânge toate greutățile și primejdii viitoare, vom putea salva roadele trecutului nostru istoric sbuciumat dar glorios, și vom putea realiza dreptatea neamului prin desrobirea tuturor fraților, asigurând țării noastre de viitor vrednic de eroica jertfă adusă în războiul actual și un loc demn în rândul popoarelor păstrătoare și creatoare de civilizație și cultură europeană.

Pătrunsă de această credință, Astra luptă pentru realizarea solidarității naționale, care nu trebuie să fie numai o trecătoare strângere a rândurilor în fața primejdiei, ci o temeinică și sinceră unire a tuturor fraților de același sânge, dela oraș și dela sat, fără deosebire de stare socială și materială, însulești de aceeași voință de jertfă pentru binele și viitorul neamului

sub lumina și căldura acestuia, pașii lor se întorc din drumul rătăcirilor și merg pe calea ce duce spre împărăția lui Dumnezeu.

Toate actele rituale ce formează cultul ortodox, reprezintă tot atâtea mijloace prin care se pot readuce din nou la credința cea adevărată toți cei înstrănați de religie și se pot întări convingerile religioase în sufletele credincioșilor noștri. Actele de cult în general, dar mai ales sf. Taine, sunt cele mai proprii mijloace de pastorație individuală. În primul rând contactul ce-l determină între preot și credincioși, și apoi momentele în care ele se săvârșesc, fac ca ele să fie deosebit de prețioase din punct de vedere pastoral.

Tainele sunt momente de bucurie duhovnicească de care se împărtășește ființa creștinului pentru a primi putere dela Dumnezeu, prin Duhul Sfânt, de a lupta împotriva măhnirilor lumii, Tainele nasc, cresc și susțin pe creștin. Credința în ele aduce bucuria mântuirii. Preotul ca săvârșitor al tainelor e om al lui Dumnezeu, Autoritatea lui de nimic umbrită, e momentul determinant, decisiv, pentru întărirea credinței pe care i-o aduce credinciosul în clipa când primește Taina.

Se spune, cu păcat însă, că ne-

vrednicia preotului nu influențează intenția și dorința de mântuire a credinciosului. Fals. Nu se poate o mai mare falsă acoperire a nevredniciei preoțești decât aceasta. Pastorația luminează su-

O mare bucurie launtrică însuflețită de nădejdea mântuirii, mână pe creștin la primirea tainei. Să intrăm în dar hotărât, în sufletul acestui credincios, care intenționează primirea unei taine.

O mamă lehuță și un tată vesel își trimit pruncul pe brațele nașei la botez. O sfântă nădejde le licărește în ochi. Lacrimile cele mai curate însoțesc trimiterarea. Tu, preotule, sluga și săvârșitorul tainei lui Dumnezeu, te-ai pregătit să primești, să întărești, să desăvârșești potențialitatea sfințeniei care-ți vine cu toată încrederea și cu toată dragostea? Tu îți dai seama, acum când prin încredințarea pe care o ai dela bunul Dumnezeu, bagi în Biserica lui Dumnezeu un suflet nou, îți dai seama că tu ai dreptul și puterea de a propovedui cuvântul lui Dumnezeu și de a conduce pe credincioși pe calea mântuirii și la fericirea vremelnică și veșnică? Și spui tu celor de față ca să-i luminezi și să le deștepti conștiința, la însemnarea pruncului, că „cel însemnat de curând este și se face pe întreaga viață ales

ostaș al lui Hristos Dumnezeuului nostru?” Te-ai pregătit, tu preotule, ca la lepădări să faci pastorație cu finul tact, pe care ți-l pōruncește Mântuitorul Hristos: „Fiți înțelepți ca șerpii și blânzi ca porumbii”; însă, „Nu dați sfintele câinilor, nici mărgăritarele porcilor”, ești dar pregătit ca la botezul care-l faci să povățuești pe cei de față nu numai a răspunde pentru cei micuți și incōnștienți, ci a-i cutremura în conștiința lor, a se lăpăda de diavolul, de lucrurile lui, de îngerii lui, de slujbele lui, de trufia lui?

Iată muntele Carantania îți stă în ajutor, să ajuți credinciosului să scape de multele ispite și superstiții, care încetează curățenia creștinismului românesc.

Sunt bune predicile, sunt folosite explicările, dar mie mi se pare că între vorbirile pastorale, cu tact și hotărâre susținute, în cursul săvârșirii tainei, depășesc toate rezultatele. Pastorația individuală și directă își are locul cel mai nimerit aci. „Te împreună cu Hristos?” „Te-ai împreună cu Hristos?” și „crezi Lui și te închini Lui?” Iată momente cari cōvârșesc totul. Unde îți este, preotule al lui Dumnezeu, curajul lui Hristos de a îndrăzni și a lupta cu aceste arme înfricoșătoare ale

tainei încreștinării asupra regelui, ministrului, generalului, marilor dregători și domni ori ale soților lor, negustorilor, plugarilor, măeștrilor ori zilărilor, când îți stau în față și-s cu sufletul vesel și gata să primească orice propovăduire a ta întru Hristos? Și să nu-mi spui că te ascultă dar nu fac, căci venirea lor înaintea ta se repetă și iați a ocazia de a le controla viața și de a le determina voința de a-și încredința viața cu totul lui Hristos. Și să nu socotească cineva că aceste frumoase aplicări pastorale ar fi un amestec al preotului în viața prea intimă și prea internă a credincioșilor. Nu. Tocmai aci e cheia cu care se deschide ușa problemei pastorale și prin care se ajungă la rezolvarea ei. Vindecarea lumii de destrăbălările satanicești, numai morala absolută a lui Iisus Hristos o poate opera. Iar săvârșitorul tainelor creștinătății, — preotul — e el însuși acest operator. Noi preoții suntem administratorii, noi suntem de însuși bunul Dumnezeu sfințiți, încredințați cu această înfricoșătoare armă a moralei absolute. Ne trebuie numai curajul asudării cu sânge, ca să lucrăm cu ea, și prin ea să biruim lumea cea rea, precum a biruit-o Marele Păstor Iisus Hristos.

(Va urma).

Preot Valeriu Voineag

Numai prin unire trainică între intelectuali, muncitori și țărani, unire însuflețită de porunca solidarității naționale și a jertfei pentru interesele permanente ale neamului, vom putea așeza temelii neclintite a viitorului nostru.

În acest scop se desfășoară activitatea culturală, socială și economică a membrilor Astrei, care cercetează fără odihnă satele și orașele județului nostru.

Pentru ducerea la bun sfârșit a acestei activități și pentru biruința idealurilor și a credinței noastre mai sus amintite, Astra cheamă pe toți Români din municipiul și județul Sibiu să se înscrie în rândurile membrilor ei și să participe cu toată râvnă la opera de unire sufletească și de ridicare morală, socială și economică a neamului nostru.

Taxele de membru sunt: membru fondator 2000 lei; membru pe viață 1000 lei; membru activ pe an 100 lei pentru intelectuali, și 50 lei pentru țărani.

Sibiu, 21 Ianuarie 1944.

S. Teșosu,
președinte.

I. Dragomir,
secretar.

Conferința preoțească. — În 18 Ianuarie 1944 preoțimea tractului Jiu și-a ținut conferința, pe luna Ianuarie, la Petroșani, sub președinția părintelui protopop Ion Duma.

După deschiderea ședinței, p. prof. în câteva cuvinte, arată preoților cari sunt îndatoririle noastre în noul an, și cum să trecem și peste marile greutăți și frământări ale zilelor de acum.

Intrându-se în ordinea de zi, p. Tr. Moșic face o dare de seamă despre cărțile: *Viața lui Iisus*, de Emanuel Copăceanu și *Preoții de mla adormiți în Domnul*, de p. Nicolae Popescu. P. Moșic amintește că în anul 1943 au apărut cărți de mare valoare în literatura noastră bisericească, cum sunt: „Iisus Hristos sau Restaurarea omului” a p. Dr. D. Stăniloae, rectorul Academiei „Andreiane” Sibiu; vol. II și III: „Flul lui Dumnezeu — Fiul Omului” a dlui prof. Sterie Diamandi și mat. nou. a dlui E. Copăceanu: „Viața lui Iisus”, P. Moșic spune că nu trebuie să existe preot sau cărturar român mlăn, care să nu cunoască aceste cărți, — și le recomandă cu toată căldura.

S'au fixat apoi toate cercurile religioase din parohiile tractului, cu predicatorii în cele 18 parohii din Valea Jiului.

Bibliografie

Diacon Nicolae Modoiu: Ioan Petrovici—Apologet creștin. Sibiu 1943. Pg. 72. Preț 120 Lei. Figura proeminentă a gânditorului român Ioan Petrovici primește o nouă și puternică rază de lumină prin studiul tinărului licențiat al Academiei Teologice „Andreiane” din Sibiu, Nicolae Modoiu, care-l prezintă pe filosoful nostru în „ipostasul de apologet al principiilor fundamentale ale religiei creștine”. Viitorul preot își destăinuie aici aptitudinea principală reclamată de profesiunea sa, anume arta de a pătrunde și a analiza sufletul, ca apoi cunoscându-l să interpreteze manifestările acestuia așa cum le întâlnim în lucrările omenești în general.

De aceea face în introducere o remarcabilă analiză psihologică a gânditorului nostru, reușind să pună în lumină tainicul proces de puternică și adâncă frământare sufletească din care s'a cristalizat apoi concepția „de conciliere fără rezerve între adevărurile credinței creștine și datele rațiunii”. Ioan Petrovici — zice autorul la pg. 4 ș. c. — care azi își îndreaptă o mare parte din eforturile de gândire întru a revaloriza critic idelle creștine față de problemele veacului nostru, care manifestă o intuiție atât de superioară a realității religioase, n'a fost dintru început un credincios. Departe de-a jalona direcțiile unei cariere de apologet, a străbătut în tinerețe o perioadă de „feroce ateism”, de necredință totalitară, încântându-se uneori cu atitudine de frondă la adresa creștinismului, așa cum însuși mărturisește. S'a recules însă și, în contact cu idelle meta-

fizice, s'a regăsit pe sine însuși, și-a regăsit credința imaculată a copilăriei, s'a întâlnit cu Dumnezeu și a pornit cu El de mână pe drumul înrouat al reînținerii. Dorind ardent să afle Adevărul, l-a găsit pe Dumnezeu. Peregrinând prin ținuturile aride ale speculației filosofice, s'a văzut pelerin pe culmile înșorite ale credinței. I. Petrovici ajunge un credincios convins. De acum putea „cunoaște”, de acum putea „ști”, de acum putea fi cu adevărat filosof. Filosofia, filosofia înțeleasă în cea mai înaltă accepțiune a cuvântului, nu e opera gândirii reci care contemplă doar realitatea, ci a gândirii străbătute de credință, care vrea cu ajutorul Cerului să desvăluie misterul ce înconjoară viața pământului.

Deși edificiul apologetic al dlui I. Petrovici constă din compartimente absolut separate, fără posibilitate de comunicare interioară întreolaltă, autorul reușește să prezinte o viziune de ansamblu a întregului apologetic printr-o organizare sistematizată a vastului corp de teze pe care filosoful nostru îl aduce întru susținerea fundamentelor religiei creștine.

Lucrarea se împarte în șase capitole. În cap. I autorul ne arată „Aportul apologetic” al dlui I. Petrovici la demonstrația rațională a existenței lui Dumnezeu”, dezvelind în filosoful nostru pe apologetul entuziast al unei psihologii integrale, în care activitatea intelectuală este menționată pe primul plan și ne dovedește că acest aport constă în faptul de a fi pus la dispoziția religiei creștine puternice și inedite temelii raționale pentru justificarea obiectivă a ideii de Dumnezeu. Diaconul N. Modoiu scoate în evidență ingenioasa construcție logică prin care dl I. Petrovici demonstrează valoarea pragmatică a ideii de divinitate și ne strămută astfel pe terenul solid al credinței în Dumnezeu, într-o zonă harică în care nu mai încapă nici o îndoielă, nici un dubiu, nici o rezervă, și ne arată în mod cuceritor truda, la capătul căreia filosoful nostru ajunge la convingerea invidiată de mulți gânditori: anume că: „Ideea de Dumnezeu este un punctus terminus, un țărniș în care gândirea oboșită și suflând greu poate găsi odihnă”.

Capitolul II ne prezintă concepția dlui I. Petrovici despre creațiunea lumii, expusă în studiul „Considerații cosmogonice”. Autorul descoperă cu multă iscusință pe apărătorul dogmei creștine despre creațiune, prezentând soluția dată de filosoful nostru acestei probleme vitale, — soluție, prin care dl I. Petrovici ia dintru început atitudine împotriva concepțiilor care nu fac din Dumnezeu, autorul integral al lumii, ci numai un arhitect al ei, care n'a avut decât să modeleze o materie preexistentă și coeternă cu Dânsul, și prin care acesta optează definitiv pentru teza teistă, căci numai teismul prezintă o interpretare care îl înfățișează pe Dumnezeu în perfecțiunea Lui inițială, absolută.

Prin numeroase argumente, bine selecționate, ne dovedește apoi că aderența dlui I. Petrovici la formula creștină a creațiunii nu este numai o aderență convențională, ci una adânc reflectată și determinată de puternice considerații logice, ne arată cum rezolvă un raționalist spinoasele probleme teologice, ca de ex.: De ce n'a creat Dumnezeu o lume perfectă ca și El? Sau: De ce a creat Dumnezeu o lume mult inferioară nivelului Său, care prezintă multiple deficiențe? — reușind astfel să proiecteze lumina adevărată asupra operei filosofului nostru, operă care mulțumește spiritul critic al intelectualului modern însetat după adevăruri eterne; reușind să ne prezinte acea minte luminată din frământarea căreia a rezultat convingerea că scopul final al ordinii creaționale este: apropierea omului de Dumnezeu prin coborârea transcendentului divin în imanentă.

Spațiul nu-mi permite să zăbovesc așa cum se cuvine la toate capitolele care sunt: Cap. III Dumnezeu creștin—Dumnezeu adevărat. Valori etice ale creștinismului; Cap. IV. Poziția filosofului I. Petrovici față de materialism. Valoarea omului; Cap. V. Raportul dintre religie, știință și filosofie în gândirea dlui I. Petrovici; Cap. VI. Aportul apologetic al dlui I. Pe-

trovici pentru nemurirea sufletului. Fiecare capitol cuprinde câte-o revelație pentru mintea chinată a omului modern care se află în căutarea lui Dumnezeu. Autorul studiului de față a avut darul să culeagă cu răbdarea căutătorului de diamante și cu ochiul dibaciu al minerului, din vastul câmp al operelor gânditorului nostru, acele elemente care, adunate împreună, pot constitui un ansamblu apologetic dintre cele mai redevabile pentru afirmarea și legitimizarea principiilor fundamentale ale religiei creștine.

Osteneala tinărului lucrător în via Domnului va fi bogat răsplătită de recunoștința numeroșilor „căutători de Dumnezeu”, cărora le pune în mână apărarea doctrinei creștine săvârșită de un neteolog, de un gânditor care nu vorbește pro domo, din profesiune și care, precum însuși mărturisește, a revenit la credința creștină, trecând prin chinurile frământărilor unei rațiuni capabile să opereze cu toate rezultatele științelor moderne.

Lucrarea diaconului Nicolae Modoiu despre: „Ioan Petrovici—Apologet creștin” este o „veste bună” pentru cei ce așteaptă să se ivească și pentru ei „Lumina lină a slintei măririi a Tatălui ceresc celui fără de moarte”...

N. Terchilă

INFORMAȚIUNI

Adunare generală ordinară ține Reuniunea femeilor române din Sibiu, în ziua de Marți 22 Febr. 1944. ora 16 în localul de ședințe al Băncii Albina. Doamnele și domniile membri ai Reuniunii sânt invitați a lua parte la adunare. În caz când nu va fi prezentă majoritatea absolută a membrilor, adunarea e convocată pe data de 2 Martie c. la aceeași oră și în același local.

† **Toma Modran**, preot ortodox român în Bungard, prot. Sibiu, după grele suferințe și-a dat sufletul în mâinile Creatorului, în 4 Februarie 1944, împărțit fiind cu Sf. Taine, în etate de 62 ani. În al 32-lea an al căsătoriei și al preoției. Rămășițele pământești ale defunctului s'au înmormântat în cimitirul bisericii ortodoxe din Bungard în 6 Februarie c. Odihnească cu dreptii!

Pomenire. Împlinindu-se 3 ani dela trecerea la cele eterne a Amaliei N. Băltărețu, soția dlui avocat Nicolae Băltărețu din Sibiu, Duminecă în 6 Februarie 1944, s'a ținut în Catedrala Mitropolitană din Sibiu o slujbă de pomenire, pentru odihna sufletului dispărutei, care în zilele vieții a săvârșit pilduitoare acte de filantropie. Rudele și cunoșcuții, și toți ceice au prețuit-o, au luat parte la această pomenire.

Donațiune. Dl. **Dr. Liviu Oprea**, avocat în București, a donat bisericii noastre din Tebea protop. Zarandului, un rând de odăjdii în valoare de 80.000 Lei (optzeci de mii), nu 8000 Lei, cum din eroare s'a publicat în Nr. 3 a. c.

STIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu.

Duminecă în 13 Februarie 1944, servesc: prot. Mihail Neagu; Nicodim Belea Dumitru Călugăr; diaconii: cons. Alexandru Popa și Simion Macarie. **Predică: prot. Mihail Neagu.** La Oastea Domnului predică: **Ioan Albu**, dela parohia Sibiu-Iosefin.

Conferință publică. Duminecă în 13 I, c. ora 17, în sala Prefecturii județului Sibiu, va vorbi p. **Dumitru Stăniloae**, rectorul facultății teologice din localitate, despre Mitropolitul Andrei Șaguna. Intrarea liberă.

Poșta Redacției

Prot. G. R. în N. Altul v'a întrecut. Primim totuși, și de aici înainte, informațiuni scurte și de interes pentru ceilalți.

Tăceți! Un cuvânt

poate distruge mii de vieți.

Concurs

Pentru întregirea parohie de cl III-a Ucea de Jos, protopopiatul Avrig, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Sesiunea parohială 5 jug. pământ arabil lângă sat.
3. Folosirea unei grădini de 1/2 jug. și a cimitirului din jurul bisericii — afară de pomi — în întindere de 1100 st. □
4. Chiria pentru locuință, până la repararea casei parohiale.
5. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs se vor înainta Ol. protopopesc în termenul indicat, însoțite de actele necesare și de încuviințarea de candidare dela I. P. S. S. Mitropolit.

Candidații se vor prezenta în parohie într'una din Dumineci sau sărbători, cu încuviințarea Ofic. protopopesc, pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc, în înțelegere cu consiliul parohial.

Avrig, 19 Decembrie 1943.

Pr. A. Radu
adm. protopopesc

(9) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreț bisericesc la biserica Sf. Petru și Pavel din Brașov I. A. R se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat, dela data când postul va fi întregit.
2. Venitele după serviciile din parohie.
3. Locuință, încălzit și luminat dela parohie în natură sau echivalentul în bani.

4. Poate ocupa și un serviciu după pregătire, la uzinele I. A. R.

Concurenții își vor înainta cererile însoțite de diploma de cântăreț bisericesc dela o Școală de cântăreți bis. precum și alte acte de recomandare consiliului parohial al Bis. „Sf. Petru și Pavel” Brașov Cartierul I. A. R. și se vor prezenta la Biserică pentru a-și arăta cunoștințele în Tipic și aptitudinile la cântările bisericești.

Brașov la 17 Ianuarie 1944.

Văzută:

Dr. N. Stinghe, Pr. Gh. Malene
Adm. Prot. Paroh.

Nr. 13868/943

(7) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei Feisa—Adămuș, din protopopiatul Târnava, se publică concurs cu termen de 30 zile.

Beneficiile sunt:

1. Salar dela Stat, conform calificățiunii.
2. Sesiune parohială bună și lângă sat în mărime de 22 jugăre 800 stj. p. arător.
3. De locuință se va îngriji parohia în comuna Adămuș.

Parohia se întregeste prin numire din partea Consiliului arhiepiscopesc, cu un preot destoinic.

Cererile însoțite de actele necesare se vor înainta la Consiliul arhiepiscopesc în Sibiu.

Sibiu, din ședința secției bisericești, a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 4 Ianuarie 1944.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 25/944

11 1—1

Publicațiune de licitație

Biserica ort. rom. din Lisa-Făgăraș, dă în întreprindere pictarea bisericii. Schitele de pictură se află la Oficiul parohial.

Ofertele, însoțite de dovezi, se vor înainta de către pictori autorizați până la 27 Februarie 1944, când Consiliul parohial se va pronunța asupra ofertelor.

Din ședința Consiliului parohial, ținută la 30 Ianuarie 1944.

Preot Alexandru Popa.